

Til
Kunnskapsdepartementet

Innstillingen fra Stjernøutvalget NOU 2008: 3 ”Sett under ett- ny struktur i høyere utdanning” – Høringsinnspill

1. Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag om Stjernø- utvalgets utredning ”Sett under en ny struktur i høyere utdanning” (NOU 2008: 3).

2. En mangfoldig sektor med plass til kvensk forskning og profesjonsutdanning

På regjeringen.no sine nettsider skrives det at ”forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland ønsker å hente innspill fra sektoren om de ulike forslagene fra rapporten. Hun vil oppnå tre ting: En mangfoldig sektor med plass til både forskning og profesjonsutdanning, styrke den norske forskningsevnen og sørge for at prinsippet om lik rett til høyere utdanning fremdeles er forankret i det norske samfunnet.”

Professor Anna-Riitta Lindgren har påpekt i sin artikkel ”Språklig emansipasjon eller språkdød blant kvener og tornedalinger?” i Seminarrapport 2003 fra NKF/RK:

”Hvis det ikke fins språklige rettigheter som fungerer, skjer assimilasjon, selv om der ikke skulle bli drevet aktiv assimileringpolitikk. Positiv retorikk om pluralisme og fargerikt

fellesskap kombinert med manglende språklige rettigheter i praksis, er en slags ubevisst eller skjult assimilasjonspolitikk og kan lede til språkdød like effektivt som målbevisst assimilasjonspolitikk.”

Norske Kveners Forbund/ Ruijan Kveeniliitto vil derfor be departementet å påse at kvensk språk og kultur blir ivaretatt i reformen, slik Europarådet har lista opp i både Rammekonvensjonen og Språkkonvensjonen, som begge er ratifisert av norske myndigheter. Dette innebærer bl.a. at det skal finnes et kvenskpråklig tilbudt på alle nivåene av offentlige (utdannings-)institusjoner fra barnehage til universitetet/høyskole. For å kunne revitaliserer kvensk språk og kultur må den norske staten på banen med forpliktende deltakelse gjennom utdanning.

Dette betyr i praksis at kvensk språk og kultur må bli en del av utdanning for de som ønsker det, men i tillegg må kunnskapsnivået om kvenske forhold løftes hos alle gjennom utdanning.

Vi i Norske Kveners Forbund/Ruijan kveeniliitto mener at det må finnes i det minste et universitet eller en høyskole som har kvensk som prioritert satsningsområde for å styrke den videre utviklingen av det kvenske språket og kulturen.

Den svake prioriteringen på universitetsnivå gjenspeiler seg også i ikke-eksistensen av øremerkede ressurser til kvensk forskning på verken språk, litteratur, kultur historie eller andre samfunnsforhold, og er i dag avhengig av tilfeldigheter, dvs. interessen av enkeltpersoner for det kvenske og deres vilje til å innhente eksterne midler selv. Dagens situasjon er ikke tilstrekkelig for å gi språket og kulturen et nødvendig løft. Det er et stort behov for forskning og utvikling av språklig infrastruktur for kvensk.

Det finnes heller ingen egnet etterutdanningstilbudt for de lærerere som har finsk i fagkretsen sin og som ønsker å satse mer på kvensk i undervisningen. Det må gies tilbud om kvensk i lærerutdanningen ved minst en av landets høgskoler.

Departementet må sikre at det utdannes kompetente lærerere som kan undervise i kvensk som andrespråk i barneskolen og oppover i skolesystemet. Det er i dag stor mangel på kompetente lærere i skolen innefor området.

Vi ber departementet påse at små fag som kvensk/finske blir tilgodesett med øremerkede midler, slik Stjernø utvalget åpner for. Uten slike bevilgninger kan vi risikere at ingen institusjoner tar ansvaret for utvikling av faget.

For NKF/RK

Rune Sundelin (sign)
Forbundsleder

Ivar Johnsen
Generalsekretær/ pääsekretääri

Kopi:
AID
Høgskolen i Finnmark
Høgskolen i Tromsø
Universitetet i Tromsø.
Skoledirektørene i Finnmark
Skoledirektørene i Troms
Kvensk Institutt / Kainun Instituutti.